

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET
✉: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.
☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502
✉: titkarsag@repate.hu
🌐: www.repate.hu

Ügyszám: FRP/810/2015/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

304/2015. (VII. 30.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2014. december 18-án **panaszát** a 2015. július 30-án – Dr. Wildner Domonkos testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv – a P. települési Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot sértő intézkedésre nem került sor, illetve alapjogot sértő intézkedés nem állapítható meg.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos elektronikus úton terjesztette elő a panaszát, amelyben előadta, hogy a P. települési Tesco parkolójában 2014. december 16-án körülbelül 16 órakor taxi személyszállítást végzett, amikor neki hajtott egy Opel Astra. Az ütközést csak vészfékezéssel tudta elhárítani és ha nem ad hangjelzést, nagy valószínűséggel elkerülhetetlen lett volna az ütközés. A másik gépjármű vezetője kiugrott a gépkocsiból és kiabálni kezdett, elzárva a panaszos előtt a továbbhaladás lehetőségét. A panaszos felhívta a figyelmét a jobbkéz szabályra, amit nem tartott be a másik sofőr. Ezek után a másik sofőr beszállt a gépkocsijába, majd a panaszos mögé besorolva továbbhaladt. Ezek után pár méter után a sofőr vészfékezett, majd kiszállt a gépkocsiból, az idős utasa a kabátjánál fogva próbálta visszatartani, sikertelenül. A férfi a panaszos gépkocsijához lépett, feltépte az ajtót és a beütött a panaszos felé. A panaszos elhajolt az ütés elől és visszatartotta a férfi kezét, aki kétszer is nagy erővel a panaszosra csapta az ajtót. (A későbbiekben csak a panaszos

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszosok személyes adatait töröltük.

kérésére rögzítették a rendőrök az ablakon és az ajtón hagyott kéznyomokat.) Ezek után a férfi visszaszállt, a panaszos kikerülte a gépkocsiját és haladt tovább. Erre a másik sofőr nagy géphanggal, villogtatva és dudálva zárkózott rá fel. A panaszos ekkor megállt és közölte a másik férfival, hogy rendőri intézkedést fog kérni, ezért hívta a 112-t. Miközben a rendőri intézkedésre vártak, kiszállt a gépkocsiból egy terhes nő, aki 3-4 perc után sírógörcsöt kapott. Miután megérkeztek a mentők, egy rendőrnő azt mondta a társainak, hogy meghallgatta a másik felet, és a biztonsági öv feszítette meg a terhes hölgy hasát, a panaszos szerint ez nem történhetett meg, mert az öv olyan helyen van, hogy azt becsatolni képtelenség. Erre is csak a panaszos kérésére készítették felvételt. Az idős férfi azt állította, hogy elnézést kértek a panaszostól, de ez nem felelt meg a valóságnak. A panaszos kérte, hogy az idős férfi vallomását rögzítsék, mivel a helyszínen ellentmondásba keveredett a vezetővel, de a rendőrnő megtagadta ezt, arra hivatkozással, hogy ezeket az állításokat az eljárásban bármikor visszavonhatja. Ezt követően az egyik helyszínelő a gépkocsiból kiszállva megjegyezte, hogy „[...] úr, már megint magával van gond?!”. A panaszos szerint a rendőr nem engedhet meg ilyen megjegyzéseket. Továbbá a panaszos szerint a másik két személy meghallgatása tegeződve történt, ami szintén megengedhetetlen. A panaszos szerint negatív diszkrimináció érte.

2) A panaszos a Testület felhívására – határidőben – 2015. január 18-án aláírásával is megerősítette a panaszt, egyúttal előadta, hogy tanúként bejelentette a szabálysértési eljárásba a két utasát.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) A kapitányságvezető átiratában előadta, hogy a Sz. települési Hívásfogadó Központba (továbbiakban: HIK) a 112-es hívószámon 2014. 12. 16-án, 16 óra 49 perckor, a 06-20-338-12-83-as hívószámról S. M. A. tett bejelentést, mely szerint P. településen, a Tesco Hipermarketnél (továbbiakban: Tesco), a parkolóban az autójával egy taxi ütközött, s rendőri intézkedést kér. A bejelentő közölte, hogy egy terhes nő is ült a gépjárműben, ezért a HIK operátora a bejelentő részére a mentőszolgálat munkatársait is kapcsolta. A Megyei Rendőr-főkapitányság HIK a bejelentést — az esetlap megküldésével — Tevékenység-irányítási Központjába (továbbiakban: TIK) továbbította.

A TIK ügyeletes két járőrt irányította a helyszínre. A helyszínre elsőként V. No. r. törm. és Gy. G. r. törm. érkezett. Megérkezéskor a rendőrök azt tapasztalták, hogy a Tesco áruház parkolójának keleti, kihajtójában két személygépjármű áll egymás mögött, továbbá, hogy egy férfi integetve jön feléjük.

A rendőröket az Rtv. 20. § (1) bekezdés a) pontjának megfelelően egyenruhájuk és azon elhelyezett azonosító jelvényük igazolta, s a rendőrök — az Rtv. 20. (2) bekezdésében meghatározott előírásnak megfelelően — a hozzájuk lépő férfinak nevüket, beosztási helyüket, azonosító számukat, valamint az intézkedésük tényét és célját szóban közölték. A rendőrökhöz lépő férfi H. A. L. volt.

A rendőri intézkedés elsődleges célja az Rtv. 13. §-ban foglalt intézkedési kötelezettség fennállásának tisztázása volt, ezért — mivel H. A. L. előbb jött oda hozzájuk — H. A. L.-t a

történetek vonatkozásában meghallgatták, ezt követően került sor a panaszos meghallgatására. A panaszost megkérték, hogy a meghallgatás befejeztéig álljon félre, aminek a panaszos eleget. A másik sofőr elmondta, hogy a Tesco parkolójának egyik kereszteződésében figyelmetlen volt és későn észlelte a neki jobb oldalról érkező taxi gépjárművet. Elmondta, hogy mind a ketten fékeztek és megálltak anélkül, hogy a gépjárművek ütköztek volna. Ezt követően el akarta engedni a taxit, de az nem indult el, így ő elindult a kijárat felé. Az elindulását követően a taxi is kifordult és nagyon közel, „kacsázva” és villogva jött az ő autója mögött. Ekkor a sofőr megállt, kiszállt az autójából és kiabálva elindult a taxis felé, hogy ne veszélyeztesse őket, mivel egy terhes nő is utazik az autóban. A férfi elmondta, hogy a taxis autójához érve kinyitotta a gépjármű bal első ajtaját, kiabált a taxissal, majd visszacsapta és elindult vissza a saját gépjárművéhez. Miután visszaült, elindultak, a taxis megelőzte az autóját és hirtelen vészfékezett. Ezt követően felmentek a kereszteződésig, s ott mikor a taxis megállt, kiszállt, odament hozzá és kölcsönösen kiabáltak egymással. Ezután pár percre rá megérkeztek a rendőrök.

V. N. r. törm. járőrvezetőt, az Rtv. 20.§ (1) bekezdés a) pontjának megfelelően — igazolta, s a panaszos meghallgatását egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye – a panaszos meghallgatását megelőzően, a járőrvezető a panaszosnak az Rtv. 20. (2) bekezdésében meghatározott előírásnak nevének, beosztási helyének, azonosító számának közlésével bemutatkozott, s a panaszossal a helyszínre érkezésük okát és célját szóban közölte.

Meghallgatása során a panaszos az alábbiakat adta elő: a Tescobá hozott egy utast, akit a bejáratnál tett ki, majd indult is hazafelé, amikor a parkolóban egy balról érkező autó nem adta meg neki az elsőbbséget, ezért fékezett és rádudált a másik autóra. Elmondta, hogy a sofőr ekkor kiugrott az autóból, odajött hozzá és felelősségre vonta a dudálás miatt. Ő közölte a másik sofőrrel, hogy jobb kéz szabály van. Ekkor a másik autó vezetője visszaült az autóba és elindult, majd a következő kereszteződésnél ismételt megállt, kiugrott az autójából, s a panaszos gépjárművéhez lépve, annak ajtaját kinyitotta és beütött az autóba. Az ütés a panaszost nem találta el, mert el tudott hajolni az ütés elől. Ezt követően becsapta a gépjármű ajtaját és visszament a saját autójához. A járőr kérdésére a panaszos, a másik autó vezetőjéből kiváltott effajta viselkedés okát, mértjét nem tudta megmondani,

Ezt követően a panaszos autójával kikerülte a még álló másik autót, aki „bógó motorral” indult el utána és felhajtón beállt mögé. Ekkor a panaszos közölte a másik féllel, hogy rendőrt fog hívni.

Miközben várták a rendőröket az idősebb úr mondta, hogy mentőt fog hívni a velük utazó hölgynek, aki sírógörcsöt kapott.

A felek meghallgatásának ideje alatt érkezett a helyszínre Gy. T. r. törm és Bakos Botond r. törm. Gy. T. r. törm. kísérelte meg az ellátás alatt álló terhes hölgy meghallgatását. A terhes hölgy meghallgatására azonban nem volt lehetősége, mivel a mentőszolgálat munkatársai – akik a rendőrökkel egyidejűleg érkeztek a helyszínre – közölték vele, hogy a hölgyet már vizsgálják és a helyszínről további vizsgálatok elvégzése érdekében a férje kíséretében elszállítják.

Mivel a mentőautó mellett álló idősebb úr (a hölgy férje) úgy nyilatkozott, hogy a fékezésnél a terhes nő hasát meghúzta a biztonsági öv, ezért a kapott információt V. r. törm.-el közölte. A helyszínre érkező 2. járőrt ezt követően a TIK máshova irányította. A férfi részletes meghallgatására nem volt lehetőség, mert a feleségét a kórházba kísérte.

A felek meghallgatását követően a rendőrök tudomására jutott információ a rendőrség hatáskörébe tartozó jogsértés gyanúját vette fel, mely a rendőr számára, az Rtv. 13. §-ban foglalt intézkedési kötelezettséget keletkeztetett. Tekintettel a jogsértés - speciális eljárási szabályokat és szakértelmet igénylő - közlekedésrendészeti jellegére, a járőrvezető a szakértelemmel és megfelelő technikai eszközökkel rendelkező, Közlekedésrendészeti Osztály Baleseti Helyszínelő és Vizsgálati Alosztály baleseti helyszínelőit kérte a helyszínre.

A baleseti helyszínelők megérkezését követően V. r. törm., a baleseti helyszínelői feladatokat ellátó Cs. J. r. ftörm-t és A. B. r. zls.-t a felek meghallgatása során tudomására jutó információkról tájékoztatta.

A baleseti helyszínelők megérkezésekor a helyszínen már csak a két fél és a járőr tartózkodott, akik a beszerzett információk átadását követően helyszínről távoztak.

Cs. r. ftörm. elmondta, hogy a felek meghallgatását ő végezte, míg társa, A. B. r. zls. a technikai (nyomrögzítési) feladatokat látta el. Cs. r. ftörm. elmondta, hogy először a panaszos meghallgatását fogatosította.

A helyszínelőket az Rtv. 20. § (1) bekezdés a) pontjának megfelelően — egyenruhájuk és azon elhelyezett azonosító jelvényük igazolta, s a rendőrök az Rtv. 20. (2) bekezdésében meghatározott előírásnak megfelelően — a panaszosnak és a másik sofőrnek bemutatkoztak, nevüket, beosztási helyüket, azonosító számukat, valamint az intézkedésük tényét és célját szóban, illetve a helyszínen kiállításra kerülő ún. „jelentés meghallgatott személy elmondásáról ” megnevezésű rendőri jelentésben az érintettekkel írásban is közölték.

A baleseti helyszínelő a felek adatait az Rtv. 29. (1) bekezdés a) alpontja alapján helyszínen elkészített rendőri jelentésben rögzítette. A rendőr a feleket a személyes adatainak ügyirattól elkülönítetten történő kezelése tárgyában – írásban – is nyilatkoztatta.

A panaszos elmondta ismét, hogy a korábban általa elmondottakat. Ezt követően a másik sofőrt is meghallgatták, aki szintén fenntartotta a korábbiakat.

Cs. r. ftörm. elmondta, hogy megérkezésükkor a gépjármű utasai már nem voltak a helyszínen és a panaszosnak (a taxinak) utasa nem volt.

A. r. zls. elmondta, hogy épp a járművek haladási irányában készített fényképfelvételeket és amikor a felvételek készítése során a parkolóban ahhoz a kereszteződéshez ért, ahol a dudálás volt, a panaszos odament hozzá és bemutatta, hogy ő hol állt, illetve, hogy a másik autó honnan jött. Amikor a panaszos a beütés mechanizmusát mutatta be, akkor a nyomokat a technikus — a panaszos erre vonatkozó külön kérése nélkül — fényképfelvételen rögzítette. Ahhoz, hogy a nyomokról a sötétben technikailag értékelhető fényképfelvételeket tudjon készíteni, a technikus megkérte a panaszost arra, hogy pontosan mutassa meg azokat, amely felkérésnek a panaszos készségesen eleget is tett. Ezt követően a technikus a panaszossal együtt a másik autóhoz lépett, ahol a panaszos megmutatta, hogy a gépjármű utasterének melyik oldaláról szállt ki a terhes nő, akit a helyszínről elszállítottak. A technikus a gépjármű hátsó utasteréről és a biztonsági öv helyzetéről – az eljárási protokollnak és nem a panaszos erre vonatkozó felhívásának megfelelően – fényképfelvételt készített.

Ezt követően a panaszos a technikustól ellépett és a továbbiakban kommunikáció nem folyt közöttük.

A baleseti helyszínelők a közlekedési balesetek és a közlekedés körében elkövetett bűncselekmények esetén követendő rendőri eljárás szabályairól szóló 60/2010. (OT 34.) ORFK utasítás (továbbiakban: ORFK utasítás) 107. pontjában – „A balesetben részesek felelősségéről – ha az ügyben további eljárás szükséges – a rendőr a helyszínen nem nyilatkozhat, legfeljebb annyit közölhet, hogy kezdeményez-e valamilyen eljárást, illetve, hogy a baleset kapcsán mely rendőri szervnél és milyen (büntető-, szabálysértési- vagy közigazgatási hatósági) eljárás indul. Az érintettek kérelmére az Rtv. 91/P. § (1) bekezdésében meghatározott adatokat az ott meghatározott személyekkel a helyszínen közölni kell.” – foglalt rendelkezések szem előtt tartásával, a panaszossal és az ellenérdekű féllel az általuk elkövetett jogsértés, valamint velük szemben szabálysértési eljárás kezdeményezésének tényét közölték.

A feleket tájékoztatták arra vonatkozóan, hogy a szóbeli előadások alapján az Rtv. 13 § (1) bekezdésében foglalt törvényi kötelezettségüknek megfelelően – figyelemmel a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 9. (1) bekezdésére „A rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki, vagy helyszíni bírság kiszabása helyett – ha a szabálysértési eljárásról szóló törvényben megállapított feltételek fennállnak – szóbeli figyelmeztetést alkalmaz.” – szabálysértés elkövetése miatt a felekkel szemben szabálysértési eljárást kezdeményeznek.

A felek tájékoztatást kaptak arra vonatkozóan, hogy a másik sofőrrel szemben a közúti közlekedés szabályairól szóló 1/1975. (II.5.) KPM-BM együttes rendelet (továbbiakban: KRESZ) 28.§ (2) bekezdésében foglalt elsőbbségi jog meg nem adása, a panaszossal szemben pedig a KRESZ 3. § (1) bekezdés c) pontjában rögzített – aki a közúti közlekedésben részt vesz, köteles ... c) úgy közlekedni, hogy a személy- és vagyonbiztonságot ne veszélyeztesse, másokat közlekedésükben indokolatlanul ne akadályozzon, és ne zavarjon” – rendelkezés, továbbá a KRESZ 27. § (1) bekezdésében foglalt követési távolság be nem tartása okán kerül sor szabálysértési eljárás kezdeményezésére.

Elmondták továbbá, hogy a szabálysértési eljárást a P. települési Rendőrkapitányság Szabálysértési hatósága fogja lefolytatni, s az eseménnyel kapcsolatos felelősség és szankciók kérdéskörében a szabálysértési eljárás keretében születik majd döntés.

Tájékoztatták a feleket továbbá arról is, hogy ők a közlekedési tárgyú jogsértés elkövetése miatt élnek feljelentéssel, s az esemény kapcsán felvetődött egyéb tárgyú jogsértések vizsgálatára a kontradiktórius szabálysértési eljárás keretében kerül sor.

Tekintettel arra, hogy az Rtv. V. fejezetében foglalt rendőri intézkedés foganatosítása történt, ezért a feleket a rendőrök az Rtv. alapján megillető panasztételi lehetőségükről, valamint annak előterjesztésére nyitva álló törvényi határidőről tájékoztatták.

V. r. törm. elmondta, hogy az intézkedés elején (a meghallgatás során) a panaszos egy ismerőse odajött, de rövid tartózkodást követően a helyszínről távozott. A rendőri intézkedés foganatosításának egyéb szemtanúja – a rendőrök tudomása szerint – nem volt.

Meghallgatásuk során a helyszínelők elmondták, hogy az intézkedést követően, 2014. december 22-én a panaszos a Közlekedésrendészeti Osztály Baleseti Helyszínelő és Vizsgálói

Alosztály kiemelt telefonon megkereste és az általa megnevezett tanúk - elérhetőségének megadásával - meghallgatását kérte. A tanúk elsődleges meghallgatása 2014. december 23-án foganatosításra került. A szabálysértési eljárásban a panaszos által megnevezett tanúk meghallgatását – belföldi jogsegély útján – 2015. január 20-án és 2015. január 29-én a M. települési Rendőrkapitányság Szabálysértési Hatósága foganatosította.

A panaszossal folytatott kommunikáció a panaszos személyét, emberi méltóságát nem sértő, hétköznapi életben szokványos kifejezések használatával, normál hangnemben zajlott. A panaszos az intézkedések foganatosítása során folyamatosan készséges, segítőkész és együttműködő magatartást tanúsított. A meghallgatásuk során az intézkedő rendőrök elmondták, hogy a panaszos által a rendőri intézkedés jogszerűtlen színben történő feltüntetését célzó állításai nem felelnek meg a valóságnak.

A kapitányságvezető kiemeli, hogy a P. települési Rendőrkapitányság állománya az Rtv. 2. (1) bekezdésébe foglalt — rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait. rendelkezés betartásán túl, ismeri a Testület állásfoglalásait, intézkedéseinél — kiemelten az elsődleges — állomány a Testület iránymutatásai intézkedéseket foganatosító közterületi szolgálatot teljesítő mentén jár, különös tekintettel a Testület 64/2008. (VIII. 18.) számú állásfoglalásában megfogalmazott alábbi elvárára: „A rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedési kötelezettség közben az ellátása során állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerül — más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetben belül kitüntetett pozícióba helyezik őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.

A rendőrök a panaszossal szemben foganatosított intézkedés során az Rtv. 13. (2) bekezdésében megfogalmazott törvényi kötelezettségük maradéktalan betartásával jártak el. Sem a járőrök, sem a baleseti helyszínelők nem emlékeztek a panaszos által kifogásolt kifejezések használatára. Meghallgatásuk során ezen kijelentés használatát mind a négyen tagadták. Meghallgatásuk során a rendőrök elmondták, hogy sem a panaszossal, sem az ellenérdekű féllel szemben nem tegeződtek. Sem a sofőrt, sem az utasait nem ismerték korábbról.

A járőrvezető által foganatosított elsődleges meghallgatás során, mivel a felek meghallgatására külön - külön került sor, mind a panaszos, mind az ellenérdekű fél magatartását a higgadság és az együttműködés jellemezte. A baleseti helyszínelő által történő meghallgatásuk során mind a két fél együttműködő, sőt a panaszos kimondottan nyugodt volt. Annyi probléma volt csak, hogy a felek néha beleszóltak egymás előadásába, de ezen magatartást a baleseti helyszínelő udvarias felszólítására befejezték. A technikai feladatokat ellátó Albert r. zls. elmondta, hogy a panaszossal folytatott kommunikációja során, amikor a történetek előadására és az esetleges nyomok pontos helyzetének megmutatására kérte a panaszost, akkor a panaszos kifejezetten együttműködő és készséges volt. Sértettnek tekintette magát és ezen szemszögből adta elő a történeteket. Teljesen hétköznapi, nyugodt hangnemben kommunikált, s a panaszában a nyomrögzítést illetően előadott kifogásokat a helyszínen nem adta elő, a technikai munkával kapcsolatban nem kifogásolt vagy sérelmezett semmit. Az ellenérdekű fél magatartása is közreműködő és készséges volt.

A rendőrök elmondása szerint nem felel meg a valóságnak az a panaszosi előadás, hogy a másik gépkocsi vezetője önellentmondásba keveredett, csak arra nem emlékezett pontosan, hogy mit kiabált, magát a szitkozódást elismerte. A helyszínelést végző rendőr tagadta a panaszos azon állításait, hogy nem akarták az általa megjelölt nyomokat rögzíteni, épp hogy ő kérte meg a panaszost arra, hogy mutassa meg azokat a helyeket, ahova az ellenérdekű fél hozzáért, illetve a másik gépkocsinál is kérte a panaszost, hogy mutassa meg, hogy hol ült a nő.

A kapitányságvezető szerint a beosztottjai a rendelkezésre álló jogszabályi kereteken belül, a törvényi előírásokat betartva, a panaszossal szemben diszkrimináció mentes, jogszerű, szakszerű, törvényes és arányos rendőri intézkedést fogantatosítottak.

2) A rendőrség megküldte a bejelentés esetlapját, eszerint S. M. A. 2014. december 16-án 16 óra 49 perckor bejelentést tett egy közúti balestről, amelyben ez terhes nő is érintett. Rendőri intézkedést kértek, az operátor kapcsolta a mentőket. 17 óra 14 perckor adták ki a rendőröknek az utasítást, 18 óra 1 perckor érkeztek a helyszínre, 19 óra 17 perckor fejeződött be az intézkedés.

3) A rendőrség megküldte a másik sofőrt elmarasztaló szabálysértési határozatot, amelyben megállapították, hogy a sofőr nem tartotta be az elsőbbség és az előzés szabályait. A panaszos vonatkozásában az eljárást bizonyítottság hiányában megszüntették a követési távolság benemtartása miatti eljárást.

4) A rendőrség megküldte a panaszos által megjelölt tanúk meghallgatásáról készült jegyzőkönyveket, amelyek részletes ismertetésétől a Testület eltekint.

5) A rendőrség megküldte a panaszossal és a másik gépjármű vezetőjével szemben tett feljelentést, ami a korábbiakhoz képest többletinformációt nem tartalmaz, ezért annak részletes ismertetésétől a Testület eltekint.

6) A rendőrség megküldte a jelentés meghallgatott személyről elnevezésű dokumentumokat, amelyek 2014. december 16-án történt baleset kapcsán tartalmazza a panaszos, a másik gépkocsi sofőrjének, a panaszos által megjelölt tanúk és S. M. A. vonatkozásában. Ezek a korábban ismertetekhez képest többletinforámicókat nem tartalmaznak. A panaszos és a másik gépkocsi sofőrjének a nyilatkozata 2014. december 16-án kelt, míg tanúké 2014. december 23-án.

7) A rendőrség továbbá megküldte a helyszínen 2014. december 16-án 17 óra 44 perckor készült felvételeket is.

III.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogát, valamint XXIV. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő jogát és az Alaptörvény XV. cikkének (1) és (2) bekezdésében biztosított egyenlő bánásmód követelményét az alábbiak szerint.

1) A Testület először azt vizsgálta, hogy a panasz valamennyi részére rendelkezik-e hatáskörrel.

A Testület hatáskörét a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése értelmében az, akinek a IV-V. Fejezetben - a 46/A-46/C. § kivételével -, valamint a VI. Fejezetben meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette, választása szerint

- a) panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez vagy
- b) kérheti, hogy - amennyiben a panasz elintézése nem tartozik más eljárás hatálya alá - panaszát a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően, az érintett rendőri szerv kiletétől függően
 - ba) az országos rendőrfőkapitány,
 - bb) a belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó szerv főigazgatója vagy
 - bc) a terrorizmust elhárító szerv főigazgatójabírálja el.

Az Rtv. idézett rendelkezése szerint a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések tartoznak, amelyek az Rtv. IV., V., és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel, más esetekben érdemi vizsgálatot nem folytathat. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (pl. intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség),
 - a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (pl. igazoltatás, ruházat- csomag- jármű- átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés),
 - a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (pl. testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegoszlatás),
- tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A szabálysértési eljárás szabályait a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Szabs. tv.) rendelkezései tartalmazzák.

A szabályszegési eljárásban történő közigazgatási bírság kiszabásának eseteit és módját a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény rendelkezései tartalmazzák. Az eljárásra a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (Ket.) előírásai irányadók.

A fenti hatásköri szabályokból megállapítható, hogy a rendőrség szabálysértési, illetve szabályszegési eljárását a Testület nem minősítheti, a fölött semmiféle kontrollt, felügyeletet nem gyakorol, a szabálysértési, illetve a közigazgatási bírság mértékét nem vizsgálhatja, a bírságot nem módosíthatja és nem törölheti el. A Testület ebből következően nem jogosult abban a kérdésben állástfoglalni, hogy a panaszos vagy a másik gépkocsi vezetője elkövette-e a feljelentésben szereplő szabálysértéseket. **Ekörben a Testület hatáskörének hiányát állapította meg.**

2) A Testület ezt követően a rendőrök intézkedési kötelezettségét vizsgálta.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-ának (1) bekezdése azzal egészíti ki a fenti szabályt, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. A 8. §-a szerint pedig a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást.

A Büntető törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 164. § (1) bekezdése szerint aki más testi épségét vagy egészségét sérti, testi sértést követ el.

A Btk 339. § (1) bekezdése szabályozza a garázdaság tényállást, eszerint aki olyan kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy másokban megbotránkozást vagy riadalmat keltsen, ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétség miatt két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

A Szabs. tv. 218. § bekezdése szerint annak a járműnek a vezetője, aki az elsőbbségre vagy az előzésre vonatkozó szabályokat megszegi, szabálysértést követ el.

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési vagy büntetőjogi felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A rendőri jelentések szerint, hogy két telefonos bejelentés érkezett egy közlekedési balesettel, illetve egy ehhez kapcsolódó bántalmazással kapcsolatban a központi segélyhívószámra.

a) A bejelentés tartalma a Testület álláspontja szerint felvetette annak a gyanúját, hogy a panaszos sérelmére valamilyen jogsértést követek el vagy a panaszos követett el jogsértést, tehát a bejelentésben ismertetett esemény nyilvánvalóan olyannak volt tekinthető, amely az Rtv. 13. §-a értelmében rendőri beavatkozást tett szükségessé, intézkedési kötelezettséget keletkeztetett.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a bejelentés tartalma miatt a rendőrségnek fennállt az intézkedési kötelezettsége.

b) A Testület a továbbiakban azt vizsgálta, hogy a rendőrség ennek az intézkedési kötelezettségnek miként tett eleget.

A panaszos sérelmezte, hogy csak az ő kérésére rögzítették a nyomokat a rendőrök a másik autón, illetve hogy nem rögzítették a másik fél nyilatkozatát.

A rendőri jelentések részletesen beszámolnak a helyszínen történt eseményekről, eszerint először a bejelentő fiát, a másik gépkocsi vezetőjét hallgatták meg a történetekről, majd a panaszost. Miután megérkezett másik járőr a gépkocsi állapotos utasát, illetve a bejelentőt is meghallgatták, akik részletes meghallgatására nem volt lehetőség, mivel a mentőszolgálat az utas kórházba szállításáról döntött. Ezzel a jogsértés - speciális eljárási szabályokat és szakértelmet igénylő - közlekedésrendészeti jellegére, a járőrzetű a szakértelemmel és megfelelő technikai eszközökkel rendelkező, Közlekedésrendészeti Osztály Baleseti Helyszínelő és Vizsgálati Alosztály baleseti helyszínelőit kérte a helyszínre. A helyszínelő ismét meghallgatta a feleket, nyilatkozatukat írásban is rögzítették, majd fényképezőgéppel rögzítették a helyszínen található körülményeket. A jelentés szerint a helyszínelésre nem a panaszos kérésére, hanem az ORFK utasítás előírásai miatt került sor, továbbá a másik sofőr nem keveredett ellentmondásba, hanem csupán abban nem volt bizonyos, hogy mit kiabált a panaszosnak.

A rendőrség megküldte a helyszínen felvett nyilatkozatokat, mind a panaszosét, mind a másik érintettét, amelyekben aláírásukkal erősítették meg az előadásukat. Továbbá megküldte a Testület részére a helyszínen készült fényképeket, amelyek között a panaszos ajtajának felvétele is látható.

Az ORFK utasítás 15. pontja szerint az utasítás 14. pontja („Amennyiben a baleset feltételezett okozója magatartásával bűncselekményt valósít meg, vagy a baleset személysérülést eredményez, illetve rendkívüli halált okoz, úgy a helyszíni eljárást a rendőri szerven belüli feladatmegosztásnak megfelelő szervezeti egység, szervezeti elem állományához tartozó helyszínelőnek kell végrehajtania”) alá nem tartozó közlekedési baleset esetén a helyszíni eljárást a közlekedésrendészeti szervezeti egységek, szervezeti elemek egyenruhás közterületi szolgálatot teljesítő állományának, lehetőleg helyszínelőnek kell végrehajtania.

Az ORFK utasítás 24-30. pontja rendezi a balesetknél követendő eljárást. Eszerint bejelentést követően a lehető legrövidebb időn belül ki kell vonulni a helyszínre, és meg kell kezdeni a körülmények tisztázását. A körülmények tisztázása során a helyszíni eljárást gyorsan, pontosan, szakszerűen, rekonstruálhatóan és hitelesen kell lefolytatni.

A helyszínre érkezést követően a Rendőrségről szóló törvény (a továbbiakban: Rtv.) alapján felvilágosítás kérés keretében tájékozódni kell a következőkről:

- a) hol, mikor, hogyan, miért történt a baleset,
- b) kik a résztvevői és milyen minőségben (járművezető, utas, gyalogos stb.),
- c) a sérült (elhunyt) személyek száma, a sérülés mértéke,
- d) mely járművekkel vettek részt az eseményben,
- e) a helyszínen történt-e valamilyen változás vagy változtatás, amennyiben történt, mi változott, mit változtattak meg, és azt ki, mikor és milyen okból tette.

Az összegyűjtött elsődleges adatokat értékelni kell abból a szempontból,

hogy felmerül-e bűncselekmény vagy szabálysértés gyanúja, illetve történt-e rendkívüli halál. Amennyiben ezek közül valamelyik felmerül, úgy a helyszíni eljárást a baleset jogi

minőségének megfelelően a büntetőeljárás, a szabálysértési eljárás, illetve a közigazgatási hatósági eljárás szabályai alapján kell lefolytatnia a helyszínelőnek, illetve a bizottságnak.

A rendőrség a Testület megkeresésére cáfolta a panaszosi állításokat, egyrészt a nyilatkozat tétel körében, másrészt helyszínelés körében. A rendőrségi állításokat a rendelkezésre álló bizonyítékok is alátámasztották. Amennyiben a balesettel összefüggésben szabálysértés gyanúja merül fel, úgy – az utasítás 31. pontjában foglalt esetet kivéve – a helyszínen tett megállapításokról jegyzőkönyvet kell felvenni. A helyszín állapotát helyszínvázlaton, továbbá az Rtv.-nek a kép- és hangfelvétel készítésre vonatkozó szabályaira figyelemmel képfelvételekkel rögzíti.

Az utasítás 44. pontja szerint a helyszíni eljárás során meg kell állapítani és rögzíteni kell a balesetben részt vevő személyek adatait és a baleset szempontjából jelentőséggel bíró egyéb jellemzőit.

A 92. pont szerint a helyszíni eljárás adatai alapján a baleset bekövetkezésével okozati összefüggésben feltehetően szabályszegést elkövető személy (feltételezett okozó) meghallgatását az Rtv. szerinti felvilágosítás kérés keretében

a) a nyilatkozattétel, valamint az önmagára és hozzátartozójára nézve terhelő nyilatkozat-tétel megtagadásának – az alkalmazott eljárási szabály szerint őt megillető – jogára, továbbá

b) a hamis vád és a hatóság félrevezetése törvényi következményeire történő figyelmeztetést követően kell végrehajtani

A 96-97. pont szerint az elsődleges tájékozódás után lehetőleg azt a személyt kell elsőként meghallgatni, aki a legnagyobb valószínűséggel fog érdemi adatokat közölni, így azt, akinek a balesetért való felelőssége vagy a baleset résztvevői irányába fennálló elfogultsága nem merült fel, a kívülálló tanút, a jármű utasát. A sorrend megállapításánál másodlagos szempont annak figyelembe vétele, hogy a balesetnek ki mennyi részletét figyelhette meg, a balesetről milyen részletesen tud nyilatkozni. Amennyiben indokolt, a sérültet még az elszállítása előtt – állapotától függő részletességgel – meg kell hallgatni, ez azonban nem hátráltathatja az orvosi ellátását.

A rendőrség által megküldött iratok egyértelműen megerősítették – cáfolva a panaszos előadását – a rendőrség azon előadást, hogy a rendőrök meghallgatták a feleket, illetve elvégezték a balesettel kapcsolatos adatrögzítést is.

A Testület álláspontja szerint a helyszínen intézkedő rendőrök eljárása megfelelt a Szolgálati Szabályzat és az ORFK utasítás szabályainak a helyszínen foganatosítandó cselekmények körében, a Testület nem tudott feltárni olyan hiányosságot, amely a rendőrök bármely mulasztásának megállapítását alapozta volna meg.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a rendőrök megfelelően eleget tettek az intézkedési kötelezettségüknek, így nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

3) A panaszos azon kifogásai kapcsán, amely szerint a rendőr odaszólt neki, hogy már megint vele van baj, illetve amely szerint a rendőrök a másik autó utasait tegezte, a Testület indokoltnak találta vizsgálni a részrehajlásmentes intézkedés követelményének érvényesülését is.

A részrehajlás-mentes intézkedés követelményét az Rtv. 13. § (2) bekezdése rögzíti, amely szerint „a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni”. A rendőri fellépés ezen követelmény értelmében az érintettel szemben nem lehet hátrányosabb (vagy előnyösebb) pusztán azért, mert személye a rendőr számára ellenszenves (vagy rokonszenves).

A rendőrség kifejezetten tagadta rendőri fellépés a részrehajló voltát, illetve azt a tényt, hogy tegezték volna a másik gépjármű utasait, illetve, hogy a panaszosra nézve dehonesztáló kijelentést tettek volna.

A felek nyilatkozatai közötti ellentmondást a Testület a rendelkezésre álló bizonyítékok szűkös volta miatt nem tudta feloldani, így nem tudta az eseményeket teljeskörűen rekonstruálni. A Testület abban nem tudott állást foglalni, hogy a kifejezés elhangzott-e, illetve, hogy az intézkedés a panaszossal szemben indokolatlanul hátrányosabb lett volna.

Mindezekre tekintettel a Testület, úgy foglalt állást, hogy az Alaptörvény XV. cikkének (1) és (2) bekezdésében biztosított egyenlő bánásmód követelményének sérelme nem megállapítható.

V.

A Testület álláspontja szerint a rendőröknek a bejelentés alapján intézkedési kötelezettsége keletkezett, amelynek megfelelően eleget tettek. A részrehajlásmentes intézkedés követelményének megsértése miatt előterjesztett panasz kapcsán a Testület nem tudta az előadások közötti ellentmondást feloldani, így úgy foglalt állást, hogy az Alaptörvény XV. cikkének (1) és (2) bekezdésében biztosított egyenlő bánásmód követelményének sérelme nem megállapítható.

A fentiek alapján a Testület az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntött, és a panaszt átteszi az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez.

Budapest, 2015. július 30.

Dr. Lukács Tamás
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes, előadó testületi tag

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Cservák Csaba
testületi tag